

ОРГАНІЗАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ; ЕКОНОМІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Труш Т.В.

студент,

*Навчально-науковий інститут інформаційної безпеки
Національної академії Служби безпеки України*

ПОНЯТТЯ ТА ЗМІСТ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Зміст поняття «інформаційно-психологічна безпека» в загальному вигляді можна визначити як стан суб'єктів різних рівнів спільності, масштабу, системно-структурної та функціональної організації під впливом

Є. Н. Тализіна визначає інформаційно-психологічну безпеку підприємства як стан захищеності від негативних інформаційно-психологічних впливів персоналу, окремих осіб, груп та інших соціальних утворень, реально чи потенційно залучених у діяльність організації, а так само інформації та інформаційних потоків, що забезпечують функціонування організації.

До основних завдань забезпечення інформаційно-психологічної безпеки підприємства відносять:

– виявлення, аналіз та оцінка джерел негативних інформаційно-психологічних впливів;

– оцінка і прогнозування наслідків негативних інформаційно-психологічних впливів на персонал організації, окремих осіб, груп та інших соціальних утворень, залучених реально (потенційно) у діяльність організації, а також інформацію та інформаційні потоки, що забезпечують функціонування організації;

– розробка нормативно-правової та методичної баз виявлення, аналіз та оцінка джерел негативних інформаційно-психологічних впливів;

– оцінка і прогнозування наслідків негативних інформаційно-психологічних впливів на персонал організації, окремих осіб, груп та інших соціальних утворень, залучених реально (потенційно) у

діяльність організації, а також інформацію та інформаційні потоки, що забезпечують функціонування організації;

- розробка нормативно-правової та методичної бази забезпечення інформаційно-психологічної безпеки організації;

- розробка та реалізація комплексу заходів щодо запобігання або нейтралізації негативного інформаційно-психологічного впливу и забезпечення інформаційно-психологічної безпеки організації;

- розробка та реалізація комплексу заходів щодо запобігання або нейтралізації негативного інформаційно-психологічного впливу [3].

Успіх діяльності і безпека функціонування будь-якого підприємства забезпечується шляхом вирішення всіх завдань в комплексі і за усіма напрямками з урахуванням специфіки підприємства.

Незважаючи на велику різноманітність об'єктів забезпечення інформаційно-психологічної безпеки, в якості яких виступають різні суб'єкти, різного масштабу, різної системно-структурної та функціональної організації, основним структурним елементом і центральним об'єктом інформаційного впливу, є людина, індивід. Саме людина як особистість і активний соціальний суб'єкт, його психіка схильні до безпосередньої дії інформаційних факторів, які, трансформуючись через його поведінку, дію (або бездіяльність), надають дисфункційний вплив на соціальні суб'єкти різного рівня спільності, різної системно-структурної та функціональної організації.

Інформаційно-психологічну безпеку особистості можна розглядати як стан захищеності її психіки, від дії різноманітних інформаційних чинників, що перешкоджають чи ускладнюють формування і функціонування адекватної інформаційно-орієнтовної основи соціальної поведінки людини (і в цілому, життєдіяльності в суспільстві), а також адекватної системи її суб'єктивних (особистісних, суб'єктивно-особистісних) відносин до навколишнього світу і до самої себе. У більш загальному вигляді інформаційно-психологічна безпека особистості – це стан захищеності особистості, що забезпечує її цілісність як активного соціального суб'єкта та можливостей розвитку в умовах інформаційної взаємодії з навколишнім середовищем. Виокремлення інформаційно-психологічної безпеки особистості із загальної проблематики інформаційної та психологічної безпеки в якості самостійного напрямку визначається такими основними причинами:

– у зв'язку з переходом до інформаційного суспільства (інформаційної цивілізації), збільшенням масштабів і ускладненням змісту і структури інформаційних потоків і всього інформаційного середовища багаторазово посилюється його вплив на психіку людини, а темпи цього впливу швидко зростають. Це визначає необхідність формування нових механізмів і засобів виживання людини як особистості та активного соціального суб'єкта в сучасному суспільстві;

– взаємодія психіки людини з інформаційним середовищем відрізняється якісною специфікою і не має адекватних аналогів в інформаційній взаємодії інших біологічних структур, технічних, соціальних і соціотехнічних систем;

– основною і центральною «мішенню» інформаційного впливу є людина, її психіка. Саме від окремих особистостей, їх взаємозв'язків і відносин залежить нормальне функціонування соціальних суб'єктів різного рівня складності – від малої групи до населення країни в цілому [2].

Зазначимо, що розвиток засобів та заходів інформаційно-психологічного впливу значно випереджує розвиток діяльності із захисту від нього, і особливо протидії йому. У даному випадку мова йде саме про ту ситуацію, коли за допомогою заходів інформаційно-психологічного впливу створюються загрози діяльності суб'єктів підприємництва. Захист підприємств від інформаційно-психологічного впливу, як правило, здійснюється через мінімізацію ризику отримання негативного результату від нього. Водночас в інформаційній війні тільки заходами мінімізації вказаного ризику суттєвої зміни ситуації не досягти. Тут необхідно значно активізувати свою діяльність у даному напрямі, забезпечивши насамперед протидію інформаційно-психологічному впливу. Важливим моментом є вибір об'єкта протидії. Безперечно, власний персонал не може бути таким об'єктом, його необхідно захищати, а не впливати на нього з погляду руйнації тих інформаційно-психологічних конструкцій, які з'являються у нього під чужим впливом. Об'єктом тут має бути інформаційне середовище, через яке поширюються заходи інформаційно-психологічного впливу, з одного боку, а з другого – сам суб'єкт, який є зацікавленою стороною в поширенні такого впливу, а також суб'єкти, через яких поширюється такий вплив. Тобто тут важливо усвідомити, що протидія має здійснюватися не з метою захисту. Основна мета протидії інформаційно-психологічному впливу – припинення цього

впливу. Важливим тут буде зрив та нейтралізація заходів інформаційно-психологічного впливу, що проводяться проти підприємства. Як було зазначено раніше, моделі інформаційно-психологічного впливу практично однакові в різних сферах людської життєдіяльності. Використовуються лише різні їх модифікації.

У повсякденній діяльності людина зазвичай не має часу детально аналізувати складний механізм здійснення інформаційного протиборства. Для прийняття рішень вона використовує значно спрощені моделі, наявні точки зору, які характеризують певні події, випадки, суб'єктів діяльності, конкретних осіб. Враховуючи таку ситуацію при здійсненні інформаційно-психологічного впливу важливим є формування таких моделей і надання їх в інформаційний простір або конкретному об'єкту. Такий підхід значно спрощує розуміння процесів, що відбуваються, для споживачів інформації. Адаптація таких моделей в інформаційному просторі та у свідомості людини, практично є програмуванням її психіки. Досвід ведення інформаційних війн показує, що існує кілька моделей, які в різних комбінаціях застосовуються для забезпечення інформаційно-психологічного впливу на протидіючі сторони. Тобто протидія впливу – це не що інше, як такий самий вплив з метою руйнування методології, задумів, технологій проведення інформаційного протиборства [1].

Список використаних джерел:

1. Зубок М. І. Безпека банківської діяльності: підручник / М. І. Зубок, С. М. Яременко. – К.: КНЕУ, 2012. – 477 с.
2. Манойло А. В. Государственная информационная политика в особых условиях: Монография. – М.: МИФИ, 2003. – 388 с.
3. Талызина Е. Н. Основные направления информационно-психологической безопасности организации // Научная сессия МИФИ-2006. Сборник научных трудов. В 16 т. Т. 14. Международное сотрудничество. Информационное право. – М.: МИФИ, 2006.